Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За педагогічні кадри

ОРГАН РЕКТОРАТУ, ПАРТКОМУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА ПРОФКОМУ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 38 (506) | Середа, 25 листопада 1970 року. | Ціна 1 коп. Рік видання 15-й.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОГЛЯД-КОНКУРС МІЖ ПРАЦІВНИКАМИ ТЕХНІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ІНСТИТУТУ НА ЧЕСТЬ XXIV З'ЇЗДУ КПРС ТА XXIV З'ЇЗДУ КП УКРАЇНИ

Готуючи гідну зустріч XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КП України, колектив інституту включився в соціалістичне змагання.

На честь знаменної події ректорат та місцевком інституту оголошують конкурс між працівниками технічного персоналу інституту.

В УМОВИ ЗМАГАННЯ ВХОДИТЬ:

1. Боротися за зміцнення трудової дисципліни та піднесення культури своєї роботи.
2. Домогтися відмінного санітарного стану кабінетів, лабораторій, аудиторій і всього приміщення інституту.
3. Підвищувати свій ідейно-політичний, загальносвітній та кваліфікаційний рівень.
4. Брати активну участь у громадській роботі інституту.
5. Дбайливо, по-господарськи ставитись до інститутського майна, домагатися продовження строків служби меблів, обладнання тощо.

Підведення підсумків конкурсу покласти на комісію, перевірку виконання зобов'язань проводити двічі на місяць.

СКЛАД КОМІСІЇ:

Разумова Г. С. — зав. бібліотекою (голова комісії);
Міщенко Г. Ф. — пом. проректора по господарській роботі;
Требіна Л. П. — лікар;
Семінєєва Н. І. — інспектор навчальної частини;
Котельникова Т. Х. — комендант основного навчального корпусу.

Остаточні підсумки змагання будуть підведені в березні 1971 року.

Переможці конкурсу відзначаються: за перше місце — грамотою ректорату та місцевкому і грошовою премією; за друге місце — грамотою ректорату та місцевкому.

Матеріали огляду-конкурсу будуть висвітлюватись в багатотиражній газеті інституту «За педагогічні кадри».

Навчальний процес

СПЕЦСЕМІНАР: ЗМІСТ І ФОРМА

На філологічному факультеті відбулося об'єднане засідання кафедр гуманітарного циклу. На ньому було обговорено питання про зміст і форму спецсемінарських занять. З доповіддю виступила доц. В. Д. Войтушенко, яка на основі досвіду кафедри російської та зарубіжної літератури зробила цікаві узагальнення щодо цієї важливої ланки навчального процесу.

Не зважаючи на значну кількість методичної літератури з цього питання, доповідь зацікавила викладачів факультету. Так, важливе спостереження було зроблено над формою проведення семінарів. Слід, певне, погодитись, що темою для спецсемінару мусить бути і якась вузька проблема, яку б могла розкрити вся група, яка б дала можливість студентам опрацювати тексти і відповідну літературу. Викладач мусить пов'язати власні наукові інтереси з темою спецсемінару, а це стане запорукою його глибокого опрацювання. При цьому він не може обійти не тільки методологічних настанов, але й методичних питань, зв'язаних з веденням наукової роботи. Наприклад, вважає доповідач, семінар мусить вести (ставити запитання, активізувати), власне, не сам викладач, а доповідач. Для цього його доповідь мусить бути цікавою, бажано висловленою усно. Це стане основою важливої розмови на обрану тему, в якій буде зачеплено так звані «гострі» питання. Важливе значення мають узагальнення викладача, його оцінка (бажано, щоб вона була диференційованою), заохочення (рекомендація для прочитання в науковому гуртку, на студентській науковій конференції, до друку тощо).

В обговоренні поставленої проблеми проведення спецсемінару виступили викладачі Ю. С. Кобилецький, М. І. Бойко, А. П. Медушевський, В. Л. Рінберг, М. Я. Бріцин, А. М. Сафонова. Вони поділилися досвідом проведення спецсемінарських занять, розповіли про власні спостереження, зробили немало пропозицій щодо поліпшення роботи в цьому плані. На нараді було прийнято ухвалу, в якій враховано пропозиції окремих викладачів, висловлено окремі прохання до вченої ради факультету і кафедр.

П. ОРЛИК.

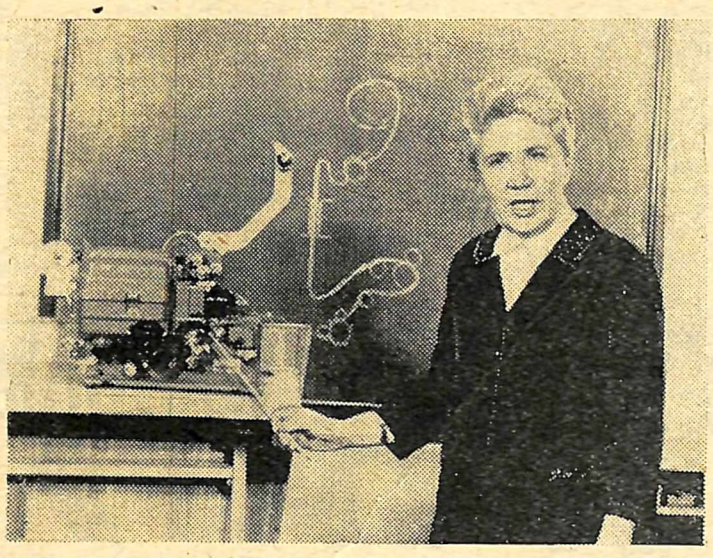

Кожен випускник нашого інституту — математик він чи філолог, дефектолог чи історик — разом з дипломом про закінчення інституту одержує права демонстратора вузькоплівкового кіноапарату, адже сьогоднішня школа вимагає від учителя досконало володіти технічними засобами навчання.

Разом з іншими викладачами кафедри методики фізики підготовку спеціалістів з цього фаху здійснює доцент О. Д. Яковлєва. Ольга Данилівна постійно турбується про якість підготовки майбутніх кінодемонстраторів. Днями розпочалися екзамени з цього предмету у студентів фізико-математичного та дефектологічного факультетів. У тому, що більшість студентів звітують кваліфікаційній комісії грунтовними знаннями, є немала заслуга і доц. О. Д. Яковлєвої.

НА ФОТО: доцент кафедри методики фізики О. Д. ЯКОВЛЄВА.

Студенти випускного курсу... Завершальна педагогічна практика, завершальні лекції... Перш, ніж стати перед державною екзаменаційною комісією, їм ще належить опанувати низкою спецкурсів. Для студентів 52 «м» групи фізико-математичного факультету, яких ви бачите на знімку, — це основи геометрії, математична фізика, додаткові розділи обчислювальної математики. Колектив цієї групи свідомий високих вимог випускного року. Вже сьогодні випускники наполегливо готуються до зимової екзаменаційної сесії, щоб високими успіхами у навчанні зустріти XXIV з'їзд КПРС та XXIV з'їзд КП України.

НА ФОТО: студенти 52 «м» групи на лекції. На передньому плані (зліва направо) відмінник навчання староста групи Григорій Татарчук, студентки Віра Рябікова та Ніна Дем'янова.

Фото В. Тимошенка.

До 150-річчя з дня народження Фрідріха Енгельса

ВЕЛИКИЙ ТЕОРЕТИК І РЕВОЛЮЦІОНЕР

Незабаром все прогресивне людство відзначатиме 150-річчя з дня народження Фрідріха Енгельса, який, за висловом В. І. Леніна, після свого друга Карла Маркса «був найвидатнішим ученим і вчителем сучасного пролетаріату».

Разом з Карлом Марксом Фрідріх Енгельс все своє життя підпорядковував єдиній меті — виробленню нового світогляду, розкриттю закономірностей розвитку і неминучої загибелі капіталізму, з'ясуванню історичної місії пролетаріату як могильника капіталізму і творця нового соціалістичного суспільства, розкриттю основ наукового соціалізму.

Хоч із властивою йому скромністю Ф. Енгельс заявляв, що він грав лише «другу скрипку» при Марксі, проте Енгельс не обмежувався лише популяризацією ідей Маркса, а й сам був співтворцем наукового соціалізму. Енгельс вніс вклад у розробку всіх складових частин марксизму: філософії, політичної економії, наукового соціалізму. Він залишив також глибокий слід в історичній науці, теорії військової справи, мовознавстві тощо.

Подібно до того, як Маркс відкрив основний закон економічного розвитку капіталізму і вказав людству шлях до соціального визволення, Енгельс теоретично обгрунтував досягнення природознавства.

Величезна роль Ф. Енгельса у відкритті законів класової боротьби, у розробці питань про державу, про союзників, стратегію і тактику робітничого класу, про об'єктивну роль надбудови, про три форми класової боротьби та багато інших.

Важливе місце у теоретичній спадщині Ф. Енгельса посідали проблеми майбутнього соціалістичного суспільства. В основних рисах він змалював суспільний лад, який з історичною необхідністю повинен прийти на зміну капіталізму. Політика переходу до соціалізму, відзначав Ф. Енгельс, може розрізнятися в деталях, але «...принципи і мета пролетарської політики будуть всюди одні і ті ж...».

Поза увагою Енгельса не залишилися і питання про сім'ю, виховання, релігію та ін.

Енгельс зазначав, що, знищуючи класові відміни між людьми, комуністи зовсім не прагнуть нівелювати людей, примусово зрівнювати їх смаки і здібності, сковувати їх індивідуальність. Він доводив, що умови життя, які раніше оточували людей і панували над ними, при комунізмі попадуть під владу і контроль самих людей. Люди вперше стануть «дійсними і свідомими повелителями природи, тому що вони стають господарями свого усуспільненого життя».

Вклад Ф. Енгельса в теорію і практику марксизму настільки великий і вагомий, що, як підкреслював В. І. Ленін, «ім'я і життя Енгельса повинні бути знайомі кожному робітникові». І сьогодні, готуючись до відзначення 150-річного ювілею Фрідріха Енгельса, трудящі усього світу віддають глибоку шану і повагу своєму вчителеві.

О. КАРДАШ,
доцент кафедри філософії.

ВІДЗНАЧАЮЧИ ЗНАМЕННУ ДАТУ

Відзначаючи 150-річчя з дня народження Фрідріха Енгельса, людство віддає данину його неоціненним заслугам перед соціалістичним і робітничим рухом. Гідно зустрічають цю визначну дату і студенти історичного факультету. Вони грунтовно вивчають і аналізують твори класиків марксизму, зокрема важливі праці Ф. Енгельса. Вивчення теорії ми неодмінно пов'язуємо з практичною діяльністю. Проводимо також цікаві змістовні політзаняття, підвищуємо свої знання з різних галузей історичної науки.

Студенти факультету завжди пам'ятають, що вони несуть високе звання істориків-марксистів.

Володимир ШАХРАЙ,
член комітету комсомолу історичного факультету.

НОВИНИ НСТ

УЧАСТЬ У КОНКУРСІ

У Республіканському конкурсі студентських наукових робіт з природничих та технічних наук беруть участь 15 студентів нашого інституту.

Найактивнішу участь у підготовці до конкурсу взяла кафедра політекономії. Ця кафедра подала 8 робіт. Кафедра фізики подала 3 роботи, кафедра української мови — 2 роботи, кафедри математичного аналізу, філософії, методики математики — по одній роботі.

Серед факультетів найкраще представлений фізико-математичний факультет — 9 робіт. У науковому конкурсі звітують своїми роботами студенти факультету А. Сичевська (написала дві роботи — з фізики і політекономії), В. Якимець, М. Семенюк, Л. Кириленко, Г. Грищенко, В. Герасименко, М. Білоцький та Л. Муравйова.

Філологічний факультет подав 6 робіт (Р. Руденко, Н. Балій, Г. Сахарова, О. Шаріпов, О. Романченко, О. Гончарук); дефектологічний факультет представлений роботою Є. Богомолової.

Побажаємо ж успіху студентам-науковцям!

С. ЛЕВІЩЕНКО,
голова ради НСТ інституту.

Вісті з педпрактики

ДВА ЛИСТИ З ОДНІЄЇ ШКОЛИ

ВИПРОБУВАННЯ СИЛ

Генеральною репетицією, останнім випробуванням сил перед самостійною роботою була для нас, п'ятикурсників, осіння педпрактика. Кожен з нас вирішував гамлетівське питання: «Бути чи не бути?», чи вірний шлях я вибрав у житті?

І в цьому розумінні нам пощастило, бо ми мали повну можливість випробувати свої сили, прикласти свою енергію. Ми — це група студентів математичного відділу, яка проходила практику у середній школі села Фурси Білоцерківського району. Ця школа вважається однією з кращих на Білоцерківщині: нові двоповерхові будівлі, сучасне обладнання кабінетів, чудовий пришкільний сад...

Дуже приємно було нам, практикантам, потрапити до згуртованого педагогічного колективу, де працює багато вчителів, справжніх майстрів своєї справи, у яких є чому повчитися. Це вчителі математики Тетяна Федорівна Чуприна, Володимир Андрійович Семененко, учитель фізики Анатолій Іванович Шенгур та інші.

Кого не схвилює перше знайомство з учнями. Якими вони будуть оті, «наші»? Кращі вони, чи гірші від тих, з якими ми зустрічались у київських школах? Хвилювання наші були марними, бо діти скрізь залишаються дітьми. Ми дуже швидко здружилися з своїми класами. Цьому сприяло ще й те, що жили ми біля самої школи і учні звертались до нас у будь-який час. Ми часто проводили з ними додаткові заняття, регулярно відбувались заняття математичного гуртка.

На урок кожен з нас йшов, як на свято; готувались до уроків ретельно, з почуттям відповідальності, особливо до уроків у десятих класах. У напруженому робочому ритмі непомітно промайнув час. І тепер, коли наша практика закінчилась, ми з задоволенням згадуємо дні, проведені в школі, наші перші уроки. Були в нас невдачі і труднощі, та в пам'яті залишається лише краще: проведення «Свята урожаю», святкування Дня вчителя, екскурсії до Олександрійського парку, подорожі вздовж річки Рось. Скільки краси, скільки казкових мальовничих краєвидів бачили ми під час цих прогулянок. Ось чому було трішки сумно, що треба розлучатись з учнями, вчителями, школою.

Цікавою і корисною була для нас педагогічна практика. Багато висновків зробили ми після перших самостійних вчительських «кроків». І приємно було констатувати, що ніхто з нас не помилився у майбутній своїй професії.

О. МАРЧЕНКО,
студентка 5-го курсу фізико-математичного факультету.

Допомога практикантів

Протягом вересня-жовтня в середній школі села Фурси Білоцерківського району Київської області проходили практику студенти 5-го курсу фізико-математичного факультету Київського педінституту: В. Головань, В. Гоголь, Г. Дяченко, Л. Жук, Т. Захарченко, І. Заєць, О. Марченко, Т. Москаленко, Н. Семеняка, В. Тарасюк, В. Щериля. (Груповий керівник-методист А. В. Михалевський).

За час практики студенти виявили добрі знання фактичного матеріалу та достатнє володіння методикою проведення різних типів уроків математики в 9—10 класах школи.

Крім уроків проводились факультативні заняття з учнями 10 класів і значна виховна та позакласна робота з математики. Активність роботи гуртків та факультативу підвищилась.

Вдало проведено математичний вечір, підготовлений практикантами. Студенти-практиканти взяли активну участь у розширенні математичного кабінету школи. Вони багато допомогли школі в організації учнів та особистою працею на недільниках під час збирання врожаю в колгоспі.

Дирекція школи відмічає високу любов практикантів до педагогічної роботи і дякує їм за велику безкорисливу допомогу школі.

В. СЕМЕНЕНКО,
директор середньої школи.
с. Фурси
Білоцерківського р-ну.

З ВДЯЧНИМ СЛОВОМ ДО ПОЕТА

Студентці дефектологічного факультету Людмилі Балуєвій пощастило бути «першим читачем» листів, адресованих відомому поетові, вихованцеві нашого інституту А. С. Малишку. Листи зберігалися у сімейному архіві поета. Зараз вони передані до Відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Шевченка.

Людмила ділиться враженнями після ознайомлення з листами.

Листи, листи, листи.... Дитяча наївність переплелася в них з людською трагедією, суто літературі питання — з коханням. Пожовклі аркушики, списані нерівним школярським почерком, впевненим дорослим, каліграфічним вчительським... Листи, написані у хвилини радості, в хвилини розпачу, коли треба поради доброго друга, коли треба розказати про невимовний біль, що тривожить душу. Все це листи, адресовані Андрію Малишкові.

Невеличка збірочка віршів — «Народження синів», — видана в останні передвоєнні роки... Не можна без хвилювання читати рядки, вдячно виписані на ній рукою старого партизана: **«Авторові, дорогому Андрієві, в день народження. Ця книжечка перебувала, читалась, воювала на тимчасово окупованій території в 41—44 роках в с. Ново-Архангельськ, Кіровоградської області».**

І ще... Зжовклий конверт... П'ять аркушів у ньому і потерта вирізка з газети «Комуніст», датованої 7 серпня 1941 року. Обережно розгортаю її. Це вірш А. Малишка «Україно моя!» А лист... Лист від солдата:

«Я вивчив напам'ять Вашого вірша, зробив вирізку і поклав її у кишеню разом з комсомольським квитком, потім з партійним квитком...

Ніколи до цього я не почував такого гострого болю в серці.

...Я знав що покидаю. Проходячи по Україні я шепотів Ваші вірші:

Україно моя, далі, грозами
свіжо пропахлі,
Польова моя мрійнице.
Крапля у сонці з весла,
Я віддам свою кров, свою
силу і ніжність до краплі,
Щоб з пожару ти встала,
тополею в небо зросла».

І далі:

«...Ваші вірші, Андрію Самійловичу, я проніс через всі фронти. Вони побували зі мною на Дону і в Сталінграді, в Ростові і в Сімферополі, в Мінську і Варшаві...»

Таких листів від фронтових побратимів, знайомих і незнайомих, живих понині і від тих, що вже ніколи не встануть, листів, пропахлих порохом фронтів, сповнених глибокою любов'ю до рідного краю, у Малишковім архіві багато. І бачиш за ними поета-воїна, який піднявся на герць з ненависним ворогом не тільки зі зброєю в руках, а й з полум'яним словом у серці. І воно, пристрасне поетичне слово, теж було могутньою зброєю, бо хвилювало, запалювало серця радянських бійців.

Тож прийми, Поете, у вічний дарунок ці пожовклі солдатські листи. Прийми як подяку за невмирущe слово, що було твердою крицею в наших руках, піднімало на подвиг, кликало на захист, падало і знову піднімалось, жило на вустах в останню смертну годину — слово-боєць, слово-друг, слово-визволитель, слово-месник...

А ось інший лист, іншою рукою написаний, не опалений війною. Але кострубаті дитячі рядки нагадують про ті дні, примушують задуматись над законами пам'яті, що живе і в наступному поколінні, відлунюється у дитячому серці невмирущими рядками із «Прометея». І хлопчику з Черкащини, і його однокласникам хочеться бути хоч трішечки схожими на русявого юнака-героя! І вони теж, будьте певні, у важкий для Вітчизни час стали б на місце Прометея.

«Те, про що Ви пишете, не може бути тільки вимислом поета. Так було з Вами... Ви залишаєте слід у душах людей, а такий слід — один з найглибших». — Це пише незнайомка з Москви. Лист ліричного і, можна сказати, інтимного плану. Жінку зворушили поетові рядки про кохання, розлуку, впевненість у майбутній зустрічі, про радість жити. І вона щиро, як на сповіді, розповідає історію свого кохання, впевнена, що її зрозуміє людина, яка вміє так тонко передати словом найменший порух душі.

«Коли я перечитую Ваші твори, мене охоплює піднесений настрій, стає легко-легко... Наче якась гаряча сила підкочується до серця...» — У цього юнака ще не було в житті нічого трагічного. Хоча, правда, і він пізнав уже й перше кохання, і першу розлуку: кохана поїхала вчитись до міста... І все це виклалось у хлопця на папері, у віршах. Тож — порадь, поете, дай оцінку хистові початківця...

Листи, листи, листи... Від друзів, шанувальників. Листи давні, і листи останні, ті, на які Малишко вже не встиг дати відповіді.

Ми звертаємось сьогодні до авторів цих листів, щоб подякувати їм за теплі слова, які були для поета своєрідним камертоном у творчості. І може озвуться вони — юні черкащани із села Балаклеї Смілянського району, солдат Радчук-Павленко, що проніс крізь фронти заповітного вірша (нині він викладач Житомирського педагогічного інституту), жінка-москвичка Капітоліна Морачова, якій у поезії Малишка вчувся відгук її кохання, Іван Висоцький, що звертався за порадою до улюбленого поета, та багато інших кореспондентів. Може озвуться і розкажуть, чим живуть нині, що нового відкрили для себе у невмирущих Малишкових віршах, які ввібрали у себе всі болі людські і радощі. Це ж до всіх нас звертався поет:

«Ти віддай мені, людство,
і квіти, і ридання
на попелищі,
Я знайду для них місце,
Приймаючи в серце моє».

Л. БАЛУЄВА.

З ЛЕКСИКОНУ ДЕЯКИХ ВИПУСКНИКІВ

«Маладєц, ставлю тобі крєпку тройку!»

«Да нашо тя пишеш четвьорку? Сразу скорочуй на її».

«Цей кут все врем'я збільшується і збільшується, аж до двіносто градусів».

«Дак він же не може обозначать ноля».

« Я ожидала од вас найсамих лучших результатів, а получилось совсєм наоборот...»

Дорогі наші випускники! Ми теж «ожидаємо од вас найсамих лучших результатів», тож постарайтесь, щоб у вас не «получалось совсєм наоборот...»

Підслухав та записав
Іван ПУРИСТЕНКО.

БУНТ СТОЛІВ

РОЗПОВІДЬ КОЛИШНЬОГО СТУДЕНТА, ЯКИЙ ПИСАВ НА СТОЛАХ

ЗАМІСТЬ ЕПІГРАФУ

«В інституті зробили ремонт... Щоб же шанувати людську працю, дбати про чистоту і порядок!.. Так вони смітять у аудиторіях, на столах видряпують, помадою, чорнилом обмальовують, пишуть, все пишуть... «Грамотєї...».
(Із усної скарги прибиральниці Н. на наших студентів).

* * *

Я сиджу на звичайній лекції. В звичайній аудиторії, за... незвичайним столом. Це стіл-книга. На ньому десятки написів. А ще цей стіл живий. І він з болем говорить мені пошепки:

— Хлопче, це не ти вирізав у мене на спині «Кохаю Вєру»? Кохав би собі Вєр, але навіщо писати про це на нас, столах. І в нас, столів, душі є, хоча й дерев'яні.

Викладач підозріло подивився на мене:

— Що ви там шепочете, Порчинський? Коли вам не цікаво, можете вийти.

— Пробачте, пробачте, Іване Миколайовичу, із захопленням вас слухаю. Але, все-таки, мабуть, вийду...

Та раптом, коли я вже підходив до дверей, незнайомий стіл підставив ніжку, і я простягся посеред аудиторії.

— «Да не восхрапи на лекции, ибо разбудишь ближнего!». — Це ти написав? — громоподібно кричав мені незнайомий стіл.

І тут всі столи заворушились, затупали ногами, почали зловісно підступати до мене з усіх боків.

— Ти «Ліля К. з І ук. І гр.»?

— Ти написав «Да здравствует Том Джонс!»?

— Ти написав «Я очень умный мальчик»?

— Ти намалював на мені коня з крилами?

— Це ти! Ти! Ти!

— Ми були новими, гарними, на нас дивились дівчата як у дзеркало. А тепер... І все ти!!!

Столи наче збісились, і, не дивлячись на переляканих студентів, били мене ногами, били точно і сильно.

І ось найміцніший стіл з рівними сильними ногами, на якому ми з Ванею вчора написали діалог: «Конец. Кому? Тебе! Да ну? Точно», — востаннє вдарив мене і сказав:

— Так буде кожен божий день, хлопче. Ти помреш в цьому інституті. Ми вже постараємось. Пиши заяву «за власним бажанням..»

Так і я зробив. Тепер працюю вантажником на вокзалі. Старослов'янську повторюю. Може, поміняють столи у аудиторії, тоді знову буду вступати до інституту.

П. ПОРЧИНСЬКИЙ.

РАЗ СЕСІЯ, ДВА СЕСІЯ...

Веселим олівцем

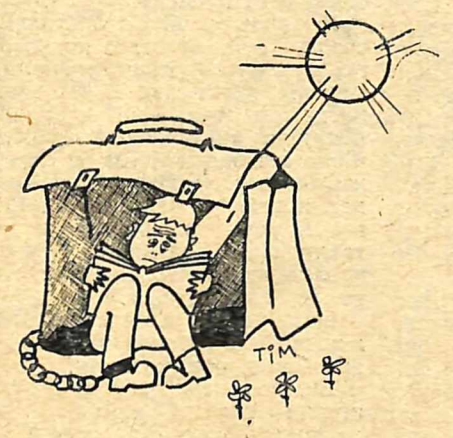

Сесія — пора не тільки серйозна і відповідальна, для студентів — це ще й невичерпне джерело гумору.

Пропонуємо читачам дати підписи до малюнків студента дефектологічного факультету Миколи Тимошенка. Кращі підписи будуть опубліковані.

Редактор В. СОКУР.

«За педагогические кадры» — орган ректората, парткома, комитета ЛКСМУ, месткома и профкома Киевского государственного педагогического института им. А. М. Горького. Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, кім. 106. Тел. 21-90-46, дод. 71.

Тираж 1000. Друкарня видавництва «Київська правда», вул. Леніна, 19. Зам. 5037.